

[Christiani.]

blive det, at de Elever, som derved bliver hjemløse, da maatte gaa over i de offentlige Skoler, hvor de vil komme til at koste det offentlige ganske anderledes Beløb end dem, der havde været nødvendige for at opretholde den private Skole.

Om selve Skoleundervisningen vil jeg gerne sige dette, at den højtærede Undervisningsminister jo mente, at den nye Realeksamen var en saa udmærket Eksamen og gav en bedre Undervisning i Sprogkundskab, saa vidt jeg forstod. Jeg ved dog ikke, om man med Rette kan hævde dette; jeg vil i nogen Grad betvivle det. Jeg ser ikke helt paa samme Maade som den højtærede Undervisningsminister paa Sprogundervisningen i Skolerne. Jeg mener ikke, at de Bestræbelser, der gaar ud paa at lære de unge, om jeg saa maa sige, at tale Fransk og Engelsk og Tysk i Skolen, maa ske paa Bekostning af en grundig Undervisning i Grammatik og Syntaks. Jeg forstod ogsaa den højtærede Undervisningsminister saaledes, at han netop mente, at i hans Tid og min Tid var det Punkter, hvorpaa man lagde Hovedvægten. Og jeg vil gerne sige, at hele min Erfaring gaar ud paa, at det er noget af det allervigtigste for de unge, at de faar et solidt Grundlag i Skolen, netop paa disse Punkter.

Sagen er nemlig den, at hvis man tror, at man i Skolen kan lære Eleverne at tale fremmede Sprog, saa tager man fejl. Man kan anvende lang Tid paa det; men lære dem det, det kan man ikke. Jeg kan sige, at jeg tror, det er gaaet de fleste, som det er gaaet mig — og jeg har ganske god Erfaring i saa Henseende. Jeg har hvilet paa mine Kundskaber til Præliminæreksamen, hvor vi egentlig lærte mere Sprog end til matematisk Artium, og med dem er jeg kommet til de fremmede Lande, baade Tyskland, Frankrig og England, til at begynde med uden at kunne tale et eneste Ord, uden at kunne sige to fornøftige Ord i Sammenhæng. Men i Løbet af tre Måneders Arbejde i det fremmede Land mellem Tyskere, Franskmand eller Englændere er det ganske forbavsende, hvad et ungt Menneske tilegner sig netop af disse Talefærdigheder, som det er saa overordentlig svært at lære, naar man ikke lærer dem i selve Landet.

Derfor mener jeg, at det, man skal lægge Vægt paa i Skolen, er Syntaksen og Grammatikken og f. Eks. ikke dette at lære at læse Vers paa gammelt Sprog; jeg finder, at det er at gaa overordentlig langt ud, naar man tror, at det er der Tid til i Skolen.

Jeg vil altsaa i og for sig mene, at den gamle Præliminæreksamen var ganske udmærket; men jeg har intet imod, at man maaske forbedrer den ene eller den anden Metode, og hvis man mener, at Realeksamen er bedre, kan man jo kalde det Realeksamen; det gør ikke noget, naar blot de nødvendige Kundskaber naaes under de Prøver, der afholdes.

Det, jeg særlig er imod, er dette, at der for disse tidlige Aar findes tre forskellige Eksaminer, hvoraf den ene hedder Mellemskoleeksamen, den anden Realeksamen og den tredje Præliminæreksamen, jeg synes i hvert Fald, at to vilde være fuldkommen tilstrækkelig (*Afbrydelse*: Pigeskoleeksamen!). Ja, det er den fjerde: lad os bare faa et Par Stykker til!

Det, som derefter er væsentligt for mig, er dette, at de unge Mennesker gaar ud af deres Studium paa en saadan Maade, at de er virkelig egnede til at indtræde paa Universitetet eller de højere Lærestalter, hvis det er det, der er Meningen. Og her vil jeg gerne sige, som jeg ogsaa sagde det forleden Dag, at jeg finder, at der i mange Henseender syndes. Jeg mener, der maa være en Prøve, en Sortering, og at denne Sortering f. Eks. kan ligge i større Fordringer med Hensyn til Studentereksamen til de studerende, som gaar ind paa de store Højskoler.

Den højtærede Undervisningsminister sagde, hvad jeg naturligvis ogsaa er bekendt med, at der finder en saadan Sortering Sted ved Polyteknisk Lærestalt. Den sker jo imidlertid ganske særlig af Lokalehensyn; men jeg mener, den burde findes ved alle vore Højskoler, ogsaa ved Universitetet. Der er ingen Tvivl om, at der i Øjeblikket studerer alt for mange Mennesker ved vore Højskoler, navnlig da ved Universitetet Studenter, som ikke har de fornødne Forudsætninger til at gennemføre Studiet med tilstrækkeligt Udbytte.

Jeg vil navnlig sige, at det i de første Aar er vigtigt, at den Undervisning, som finder Sted, sker paa en saadan Maade, at de unge ikke er for meget overladt til sig selv. Jeg mener derfor stadig, at det vilde være overmaade heldigt, om denne Undervisning blev fulgt i stærkere Grad fra Lærernes Side. Det er meddelt af den højtærede Undervisningsminister, at der var etableret forskellige Hjælpelærere til Understøttelse af de egentlige Lærere til Repetitionskursus, og hvad det nu var. Det er selvfølgelig ogsaa overmaade rigtigt at gaa frem paa denne Maade. Men jeg kunde i det hele ønske, at Studiet